

Klub přátel Člověka v tísní

Poděkování za podporu – lidská práva 2013

Vážení přátelé,

rádi bychom Vám poděkovali za Vaši trvalou podporu činnosti Člověka v tísní a členství v Klubu přátel. Díky Vám jsme mohli v uplynulém roce pomáhat pronásledovaným lidem v nesvobodných zemích po celém světě.

Vedete si internetový blog, zúčastnili jste se pokojné demonstrace, žijíte se jako novinář na volné noze? Tohle všechno Vás v autoritářském režimu může jednoduše připravit o práci, svobodu a někdy dokonce i o život. Nemusíte však být disidentem nebo aktivistou, někdy často stačí jen to, že v nesvobodném státě žijete. I ta nejmalichernější věc nebo svévole mocných může znamenat přímé ohrožení nejen pro Vás, ale i Vaši rodinu. Začne to výhrůžkami, anonymními telefonáty, pokračuje bezdůvodnými výslechy a skončit můžete jako oběť surového mlácení a někdy i mučení. Vaše děti se nikdy nedostanou na školu a je pravděpodobné, že ani nikdo z Vaší rodiny nezavadí o dobrou práci.

Ti, kteří se v nedemokratických zemích snaží bojovat za svobodu, potřebují podporu a pomoc ze světa. Bez ní je jejich snažení nemyslitelné a Člověk v tísní je přesvědčen, že je morální povinností každého z nás takovým lidem pomáhat. Na následujících stránkách naleznete shrnutí naší činnosti v roce 2013, která by bez Vaší trvalé přízně nebyla možná. Děkujeme!

UKRAJINA

Člověk v tísní díky Klubu přátel pokračoval v podpoře občanské společnosti zejména na jihu a východě Ukrajiny. Na Krymu jsme v roce 2012 založili síť občan-

FOTO: KX STUDIO (FLICKR)

FOTO: ARCHIV ČVĚT

FOTO: IVO DOKOUPIL

skoprávních poraden, které poskytují bezplatné konzultace a právní pomoc či zastoupení u soudu občanům a nevládním organizacím.

Loni jsme podpořili šest kampaní zdejších nevládních organizací.

Situace v zemi začala eskalovat v listopadu 2013, kdy propukly masové protesty proti vládě prezidenta Janukovyče. Demonstrace na kyjevském náměstí Nezavislosti (Majdan Nezaležnosti, lidově Majdan) se staly symbolem snahy o dosažení reform, odmítnutí policejní brutality a odstoupení stávajících politických elit.

V lednu a únoru 2014 se situace dále vyhrotila. Policejní brutalita vedla až k radikalizaci demonstrantů a také ti se začali uchýlovat k násilí. Střety pořádkových sil s tvrdým jádrem demonstrantů si vyžádaly desítky obětí a stovky zraněných, a to jak v řadách demonstrantů, tak policistů.

Člověk v tísní odsoudil násilí na obou stranách. Do země jsme vyslali pětičlenný zdravotnický tým, jehož hlavním úkolem je poskytovat lékařské ošetření obětem střetů. Tým by také měl pomáhat koordinovat převoz pacientů s vážnými zraněními k ošetření do České republiky. Na pomoc obětem násilí jsme uvolnili prostředky Klubu přátel a vyhlásili jsme také mimořádnou sbírku. Situaci v zemi nadále pozorně sledujeme.

V uplynulých měsících se na Ukrajině ocitli v ohrožení nejen lidé spojení s protivládními protesty, ale také řada lidskoprávních aktivistů nebo novinářů. Množily se případy napadení neznámými útočníky, kteří v některých případech zřejmě jednali v součinnosti s tajnými službami.

FOTO: IVO DOKOUPIL

FOTO: IVO DOKOUPIL

FOTO: IVO DOKOUPIL

JDE O ŽIVOT

V lednu byli z nemocnice uneseni neznámými pachateli aktivisté Igor Lucenko a Jurij Verbickij. Lucenko později vypověděl, že únosci oba muže odvezli do lesa, surově je bili a zároveň se vyptávali na organizaci demonstrací a jejich roli v nich. Verbickij byl den po únosu nalezen mrtev.

Zděšení vyvolal také případ Dmytro Bulatova, aktivisty, který spolu s dalšími pomáhal Majdan zásobovat potravinami a dalším vybavením. Bulatov byl unesen neznámými útočníky a osm dní surově mučen, přičemž byl dokonce přibíjen na kříž.

Násilí se však neomezovalo pouze na hlavní město. Alexandra Dvorecká, která Člověku v tísní pomáhá s koordinací občanskoprávních poraden na Krymu a je po celé zemi známá jako lidskoprávní aktivistka, čelila opakovaným výhrůžkám. Panovalo navíc podezření, že ji sleduje tajná policie.

Lidé, kteří byli napadeni a utrpěli zranění, často potřebují nákladnou zdravotní péči. Pro bezpečnost těch, kteří čelí výhrůžkám a jsou očerňováni, je klíčové, aby se o nich co nejvíce vědělo. Také tyto podoby bude tedy zahrnovat pomoc Klubu přátel na Ukrajině v roce 2014.

KUBA

Kuba se pod vedením Raúla Castra vydala cestou částečných politických a ekonomických reforem. Propuštění části politických vězňů či zárodky ekonomických reforem jsou realitou, nicméně otázka dalšího vývoje je složitá. Jen v roce 2013 bylo zaznamenáno přes 5 000 politicky motivovaných zatčení. Někteří lidé byli uvěznění opakovaně. Stát nepolevil ani v cenzuře, která patří mezi nejtvrdší

FOTO: IVO DOKOUPIL

FOTO: IVO DOKOUPIL

FOTO: ARCHIV ČVTV

na západní polokouli. Kuba je jediným státem v Latinské Americe, kde není povolen nezávislý tisk, přičemž oficiální sdělovací prostředky podléhají přísné kontrole.

To jsou důvody, proč Člověk v Tísni na Kubě pokračuje v podpoře nezávislých novinářů. V poslední době podporujeme především novináře, kteří se sdružují do nezávislých novinářských agentur. Ty představují nenahraditelnou funkci šířitelů necenzurovaných informací. Činnost žurnalistů podporujeme jak finančně, tak materiálně. Naši kurýři vozí na ostrov především takovou techniku, která se na Kubě těžko shání nebo není k dostání vůbec, tedy převážně osobní počítače, dataprojektory, videokamery, mobilní telefony a flash disky, na kterých se navíc snažíme dostávat do země důležité informace o světových událostech, ke kterým běžný Kubánek nemá žádný přístup.

I přes proklamace vlády, že na Kubě žádní političtí vězni nejsou, je z politických důvodů stále vězněno přes sedmdesát lidí. Naše partnerská organizace je s nimi v kontaktu prostřednictvím jejich rodinných příslušníků a vězněným poskytuje finanční podporu. Ta jim alespoň částečně ulehčuje přežívání v kubánských věznicích, jež jsou známy naprosto nehumánními podmínkami. V roce 2013 jsme pomohli celkem 64 vězňům svědomí.

V neposlední řadě jsme na Kubě v uplynulém roce podporovali také aktivity zaměřené na rozvoj občanské společnosti. Podpořili jsme proto například undergroundové hudebníky, kteří jsou cenzurováni a nemohou oficiálně vystupovat. V nejvýchodnější a nejizolovanější části Kuby jsme poskytovali finanční a potravinovou pomoc starým lidem, invalidům, mentálně postiženým a vůbec všem, kteří nemohou normálně pracovat a jsou zcela odkázáni na naprosto nedostatečnou státní sociální podporu.

FOTO: ARCHIV ČVT

FOTO: ARCHIV ČVT

FOTO: ARCHIV ČVT

BARMA

Barma je ekonomicky nejzaostalejším státem jihovýchodní Asie. I přes liberální reformy posledních let má země daleko k demokratickému uspořádání. Stále jsou porušována lidská práva a za mřížemi zůstává řada politických vězňů. V některých pohraničních oblastech probíhají boje mezi barmskou armádou a etnickými skupinami, v roce 2013 také zemí otřásla vlna násilí mezi většinovými buddhisty a muslimskou menšinou.

Člověk v tísni pokračoval v roce 2013 ve spolupráci se sdružením FPPA (Former Political Prisoners Association), které se zaměřuje na začleňování bývalých politických vězňů zpět do normálního života. Také díky Klubu přátel a Vaší podpoře mohli propuštění vězni svědomí využít základní psychosociální péče. Ti, kterým pobyt v žaláři podlomil zdraví, mají zároveň zprostředkovanou zdravotní péči a v případě potřeby jim pomáháme hradit lékařské zákroky. Umožňujeme také absolvovat rekvalifikační kurzy spolu s asistencí při hledání nové práce.

Dále jsme se soustředili na pomoc ohroženým skupinám obyvatel. Člověk v tísni pomáhal například při krizi ve městě Meiktila, kde byly desítky lidí zabity a více než 12 000 muselo opustit svoje domovy kvůli násilí většinových buddhistů proti muslimské menšině. Části lidí jsme poskytli humanitární pomoc.

Zaměřili jsme se také na otázku nucených záborů půdy. Politické reformy barmské vlády si vysloužily uznání a zmírnění mezinárodních sankcí, přesto práva farmářů, kteří se ocitnou v cestě podnikatelským nebo vojenským záměrům, nejsou o moc větší, než tomu bylo za vlády vojenské junty.

FOTO: MARC OH (FLICKR)

FOTO: PETER HALLING HILBORG (FLICKR)

FOTO: ARCHIV ČVT

To vytváří velmi nebezpečnou situaci v zemi, kde obživa dvou třetin lidí závisí na zemědělství a kde zároveň zahraniční investoři ve spolupráci s místní elitou plánují výstavbu továren, silnic nebo plantáží.

VRÁTILI NÁM PŮDU ZPĚT

Zemědělec U Toe Gyi (jméno bylo kvůli bezpečnosti změněno) a jeho rodina hospodaří již více než tři generace na zhruba dvou hektarech půdy. Na jaře roku 2013 mu ovšem barmské úřady celý pozemek zkonfiskovaly.

On a další farmáři dohromady přišli o více než 40 hektarů a nikdy nedostali žádné odškodnění. Jejich půda byla převedena na mezinárodní společnost, která zde plánuje stavbu. Protože rodina přišla o obživu ze svého políčka, nemohla si nadále dovolit posílat své tři děti do školy.

Spolu s ostatními ale požádali o pomoc místní občanskou organizaci, kterou podporuje Člověk v tísni. „Hodně nám pomohli. Díky nim se nám podařilo zapojit média a sdělit náš příběh ostatním. A opravdu jsme byli slyšet,“ říká U Toe Gyi.

S pomocí organizace také zemědělci připravili společnou stížnost adresovanou pozemkovému výboru barmského parlamentu. Ten nakonec uznal, že požadavky farmářů jsou oprávněné, a v červenci 2013 zemědělci získali svou půdu zpět. Rodina U Toe Gyiho se tak může navrátit ke svému obvyklému životu a za peníze, které vydělá zemědělskou produkcí na svém poli, může opět posílat své děti do školy.

FOTO: ARCHIV ČVT

FOTO: ARCHIV ČVT

FOTO: PETR ŠTEFAN

ÁZERBÁJDŽÁN

Současný režim v Ázerbájdžánu se stává stále více represivním. Ve vězení je podle odhadů lidskoprávních organizací až 140 vězňů svědomí. Situace se podstatně zhoršila po zfalšovaných prezidentských volbách na podzim 2013. Staronový prezident Alijev se umlčováním kritických hlasů pojišťuje proti vypuknutí masových nepokojů.

Zatýkáni jsou novináři, blogeri nebo lidé, kteří se účastní pokojných demonstrací. Důvody jejich zatčení jsou ale vykonstruované. Policie při nezákonných razích v bytech kritiků režimu často úmyslně nastraží „důkazy“, například heroin či zbraně. Ty jsou pak používány během absurdních soudních procesů. Za kritiku režimu tak nepřímo hrozí vysoké tresty – loni byl například k devíti letům vězení odsouzen šéfredaktor jednoho z nezávislých ázerbájdžánských deníků.

Pomoc Klubu přátel loni směřovala právě na podporu nespravedlivě pronásledovaných lidí. Bohužel psychický nátlak, výhrůžky, fyzické útoky či pokusy o vraždu jsou pro tyto lidi a jejich rodiny každodenní realitou. Z bezpečnostních důvodů proto nemůžeme uvádět jejich pravá jména. Celkem jsme podpořili více než 10 politických vězňů.

Pomáhali jsme jim čelit tristním podmínkám v ázerbájdžánských žalářích dodávkami potravin a léků. Příbuzným uvězněných, kteří se často kvůli represím ocitli v tíživé situaci, jsme poskytli materiální pomoc.

Zároveň pomáháme nezávislým advokátům, kteří i díky nám mohou obhajovat kritiky režimu u soudu či se zasazovat o propuštění politických vězňů.

FOTO: WIKIMEDIA (POLISH SENATE)

FOTO: ABBAS ATILAY

FOTO: YOUSUF DURING

Přestože tito lidé osobně i profesně velmi riskují, když pomáhají nepohodlným lidem, zároveň svoji práci dělají často bez nároku na jakýkoliv honorář. Pěti z nich jsme proto pomáhali zajistit nejnutnější potřeby, podpořili jsme také provoz přední advokátní kanceláře, která také díky tomu mohla poskytnout asistenci desítkám kritiků režimu či politických vězňů.

ZA PSANÍ BLOGU NA 12 LET DO VĚZENÍ?

Sedmnáctiletý Nidžat byl nespokojený s tím, kam směřuje jeho země. Založil si blog a začal na něm otevřeně psát, co si myslí o politicích, prezidentu Alijevovi, a popisoval rostoucí frustraci ve společnosti. Dostal se tak do hledáčku režimu. V březnu 2013 se zúčastnil pokojné demonstrace, na níž se skandovala hesla požadující svobodu projevu a více demokracie. Několik dní poté byl spolu se svými přáteli zatčen. Dodnes je držen ve vazbě, přestože důvody Nidžatova zatčení byly vykonstruované. Hrozí mu až dvanáctiletý trest. Ve vazbě trpí nedostatkem jídla, kontakt s rodinou se mu povedl až po několika týdnech. Člověk v tísní podporuje nespravedlivě zadržované lidi, jako je Nidžat, prostřednictvím nezávislých advokátů, kteří je nejen obhajují před soudem, ale snaží se jim do vězení dostat jídlo, vzkazy od blízkých nebo léky.

BĚLORUSKO

V Bělorusku, jedné z nejvíce autoritářských zemí Evropy, podporuje Člověk v tísní díky Klubu přátel 10 osob, které se z politických důvodů ocitly v obtížné situaci. Především se jedná o matky, jejichž synové byli nespravedlivě uvězněni, například za účast na demonstracích proti nelegitimním prezidentským volbám v roce 2010, nebo také o lidi, kteří v důsledku represí režimu žijí v neúnosných sociálních podmínkách.

FOTO: ABBAS ATILAY

FOTO: AHMED MUKHTAR

FOTO: MARC VERAART (FLICKR)

PŮL ROKU V PRACOVNÍM TÁBOŘE

Jednou z osob, kterým pomáháme, je také Igor. Z bezpečnostních důvodů jsme mu změnili jméno. Igor se narodil koncem osmdesátých let v provinčním městě, kde dodnes žije. Ve dvaceti letech se začal angažovat v nezávislém sdružení mládeže, čímž se on a jeho rodina rázem octli na seznamu nepohodlných. Režim dal brzy najevo svoji nelibost postihy Igorových rodičů v zaměstnání.

V roce 2010 byl Igor za účast na protestech proti zfalšovaným prezidentským volbám odsouzen do pracovního tábora se zvýšenou ostrahou, kde strávil půl roku. Během věznění byl vyhozen ze studií a poté mu nebyla umožněna žádná legální práce, takže se dále prohloubily ekonomické problémy jeho i celé rodiny. Na základě soudního rozhodnutí navíc nesmí opustit své město bez povolení policie, takže si nemůže hledat práci mimo něj. Brzy přišlo další zatčení, tentokrát proto, že pracoval načerno. Teď je na svobodě, ale nedaří se mu najít východisko z bezvýchodné situace, kterou nijak nezavinil. Igorovi pomáháme, aby byl schopen uživit sebe i svoji rodinu.

RUSKO

Při příležitosti konání zimních olympijských her v Soči v únoru 2014 spustil Člověk v tísni informační kampaň www.utajenediscipliny.cz, jejímž cílem je poukazovat na to, že demokratické principy v Rusku bohužel stále nefungují. Dokazují to zákony omezující svobodu slova, negativní postoj úřadů vůči občanským aktivitám, umlčování kritiků nebo politicky motivované vraždy a násilí.

Protože jedním z cílů olympijského hnutí je vytvořit mírovou společnost, která dbá o zachování lidské důstojnosti, jsme přesvědčeni, že všichni návštěvníci her v Soči

FOTO: MARC VERAART (FLICKR)

FOTO: MARC VERAART (FLICKR)

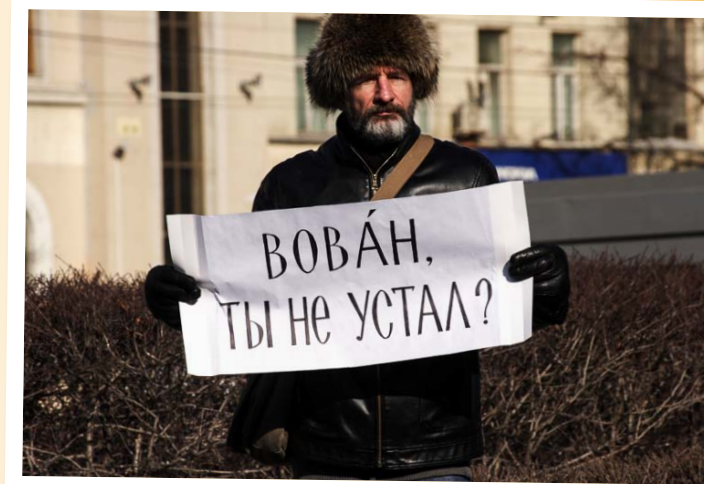

FOTO: SERGEY KUKOTA (FLICKR)

mají právo mít úplné a nezkreslené informace o zemi, kterou se chystají navštívit, a o tom, že zde stále dochází k porušování lidských práv. Kampaní se však rozhodně nijak nevymezujeme proti olympiádě jako takové.

V roce 2013 jsme v Rusku pokračovali v podpoře občanské společnosti. Díky Klubu přátel mohl v roce 2013 Člověk v tísni poskytnout pět drobných grantů účastníkům speciálních seminářů – tzv. videoškol, které proběhly v březnu a v červnu 2013. Jejich cílem bylo naučit východoevropské nevládní organizace při své práci více využívat možností obrazové dokumentace.

Aktivisté jsou totiž schopni díky použití videokamer efektivněji informovat veřejnost o problémech, které trápí nejen ruskou společnost. Díky drobným grantům upozorňují účastníci videoškol na témata, jako jsou podmínky ve věznicích, porušování práv branců v ruské armádě či rasismus a xenofobie vůči imigrantům.

Podpořili jsme také nevládní organizaci působící v jednom z ruských regionů, která čelila opakovaným výhrůžkám a kterou se v roce 2012 dokonce pokusili neznámí útočníci podpálit. Díky Klubu přátel jsme pomohli prostory zabezpečit a budoucí potenciální útoky tak znemožnit nebo alespoň ztížit.

EGYPT

Egypt je v posledních letech zmítán politickou nestabilitou. První demokraticky zvolený prezident Mursí vydržel ve funkci jen jeden rok.

Egyptská společnost je rozdělená a na úrovni života obyvatel se mění k lepšímu jen málo. Člověk v tísni díky Klubu přátel v Egyptě podporuje občanské aktivisty v regionech, jejichž role na rozvoji demokracie, boji s korupcí a posílení občanských služeb bývá opomíjená.

FOTO: SERGEY KUKOTA (FLICKR)

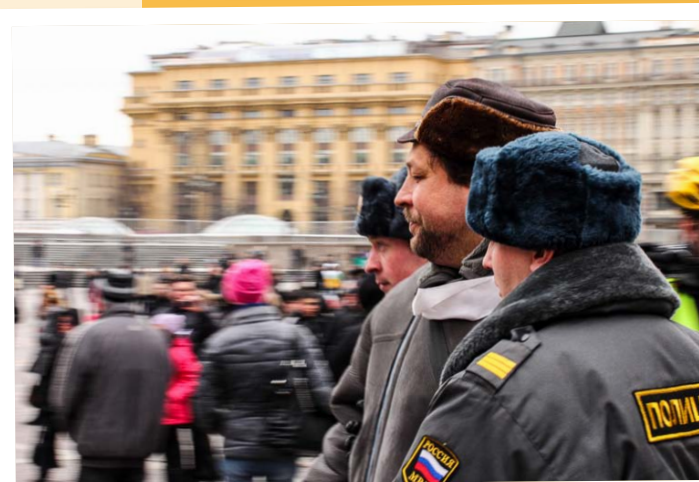

FOTO: SERGEY KUKOTA (FLICKR)

FOTO: AMIRA (FLICKR)

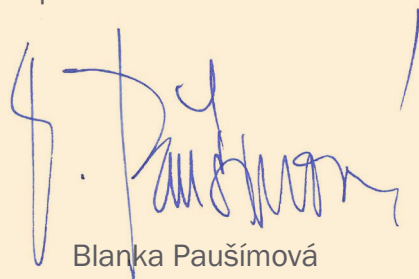
V zemi podporujeme tři egyptské občanské iniciativy. Pracují v oblastech, kde podobná sdružení téměř neexistují, a podílejí se na prosazování zájmů vyloučených skupin ve svém okolí. Využívají k tomu videožurnalistiku a dokumentární film, skrze které také šíří osvětu o lidských právech a roli občanské společnosti. Prostředky z Klubu přátel jim pomohly vytvořit vlastní filmy, mobilizovat a vyškolit další dobrovolníky a zahájit jednání s místními samosprávami.

DĚKUJEME

Obrana lidských práv v nedemokratických režimech je mnohdy nebezpečná pro naše pracovníky i partnery. V nejtvrdších režimech totiž pracujeme částečně v ilegalitě. Jsme ale přesvědčeni, že lidé, kteří bojují za svobodu, potřebují naši podporu a pomoc.

Ještě jednou děkujeme za Vaši přízeň! Díky dárcům, jako jste Vy, získávají každý den konkrétní lidé naši pomoc. Doufáme, že se na Vaši trvalou podporu budeme moci spolehnout i v roce 2014. Také letos budeme pomáhat těm nejohroženějším v nesvobodných zemích světa a úspěch našeho snažení bude do značné míry záviset na Vaší štědrosti a dlouhodobé podpoře.

Se srdečným pozdravem

Blanka Paušimová

Klub přátel, Člověk v tísni, o. p. s.

Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2, tel.: (+420) 226 200 439

Číslo bankovního účtu Klubu přátel: 44 55 44 / 0300 (ČSOB)

e-mail: kp@clovekvtsni.cz

www.klubpratel.cz

FOTO: RAMY RAOOF (FLICKR)

FOTO: ARCHIV ČVT

FOTO: ARCHIV ČVT